

Lv-FYRINGEN

December 2016 • Nr 4 – Årg 58

Föreningen bildad 1946

Tidskrift för Skånska Luftvärnskårens Kamratförening

Tidskrift för Skånska Luftvärnskårens Kamratförening

Tidskrift för Skånska Luftvärnskårens Kamratförening

Tidskrift för Skånska Luftvärnskårens Kamratförening

Kamratföreningen 70 år

Kamratföreningen 70 år

Kamratföreningen 70 år

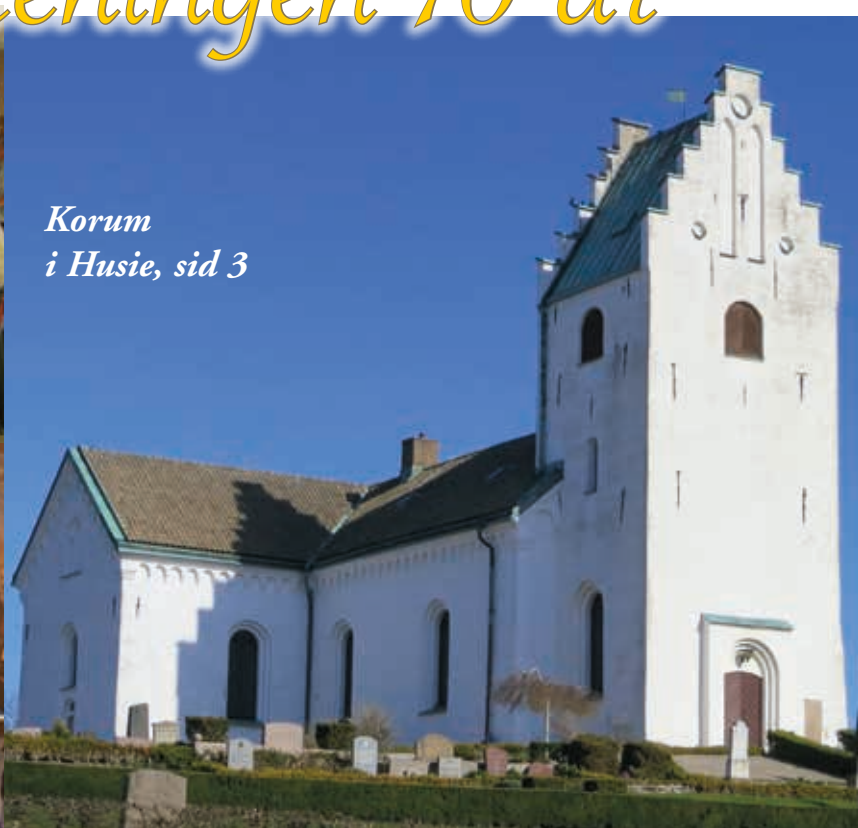
Kamratföreningen 70 år

Husieträffen
i FBO, sid 4

Höstträffen
i Ystad, sid 6

Korum
i Husie, sid 3

Ordföranden har ordet

Kamrater!

Nu är den skånska vintern här och visst känns det många gånger att man måste bara försöka överleva. Björnen har ju en klok strategi – hen går i ide! Annars är jag en vintermänniska som gillar kyla och snö. Flera av mina aktiva är tillbringade jag i Norrland.

I början på september fortsatte jubileumsfirande med

ett besök på Falsterbo skjutfält. Vi var över 60 personer som träffades och fick oss en lektion om naturvärdena på Näset. Så här i efterhand, önskar jag att vi hade passat på, när vi använde skjutfältet, att utbilda oss själva och alla soldater om skjutfältets naturvärden. Roland Jostrup hade tillsammans med Sven Thörnqvist och Agne Andersson planerat dagen, som blev succé. Det blev många kära återseende med vänner sedan värnplikten och gamla kolleger. Men även att ta en promenad på skjutfält väckte många härliga minnen till liv.

I oktober samlades vi för höstfest i Militärhistoriska museet i Ystad. Det var tredje gången i samband med en teaterföreställning. Årets föreställning heter Den Sympatiska Mr Wilson och i den gör Emil Sjörup entré som förmögen dansk konstsammlare. Vi var 60 personer som åt gubbröra i pausen och till varmrätt efter föreställningen blev det Wallenbergare och potatismos med en liten äpplebakelse som dessert.

Nu återstår en aktivitet på jubileumsåret och jag hoppas att riktigt många sluter upp till den. I december samlas vi i Husie, för att göra som vi gjort så många gånger genom åren. Kyrkomarsch på lördagen och lyssna på Märten Werners förmaningstal. Malmöprofilen har lämnat oss för länge sedan men hans sociala patos hade behövts mist lika mycket i dag. Vi kommer att vandra från ”vakten” till Husie kyrka med musikkår i täten. Efter koromet blir det ”kyrkkaffe”.

Så var då presidentvalet avklarat i USA. Ett val, som inte är bara är viktigt för amerikanerna, utan för hela världen. Det är nog bekymmersamt att nationalistiska partier, som vill skapa slutna samhällen och stänga sina gränser, får fotfäste och makten i flera länder i Europa. Med Donald Trump som president kan få en sämre, ja en mycket sämre värld. Västland och utveckling har skapats genom öppna gränser och fri rörlighet för människor. Inte i slutna samhällen – det är väl de forna öststaterna och Nord Korea levande bevis för. Ack vad människor minne är kort! Finns det inga historielärare kvar och varför skriker så få?

Jag hade förmånen att vistats i Kalifornien över valet och veckan därpå. Det märktes knappt att det var val. Efteråt var människorna ganska ointresserade och ryckte mest på axlarna. De kände knappt att presidentvalet påverkade dem. Det som snabbt förändrades var dock att rasismen fick bränsle och TV kunde rapportera hur många vita på tåg, bussar och i flygplan var allmänt otrevliga mot svarta och andra minoriteter. Det samma inträffade i Storbritannien efter BREXIT omröstningen.

Mexikos regering har upprättat en ”hot line” som är öppen dygnet runt för att kunna upplysa alla Mexikanare om sina rättigheter. Trump har ju lovat väljarna att utvisa alla illegala invandrare och det rör dig om miljontals mexikanare. Det är de som har de sämst betalda jobben – apelsinplockare, hotellstädare, trädgårdsarbetare m.m.

Själv såg jag i San Fransisco en demonstration mot Trump med motdemonstranter och med många poliser på plats.

Det kan bli trista år de närmaste åren men jag lärt mig att inget är bestående och det kommer ett nytt val om 4 år!

Låt oss själva ta tillvara tiden och hoppas att det nya året som snart är här har något gott med sig och tillsammans kan vi fira det med traditionsenlig Trettonaftonskonsert den 5 januari med Marinens Musikkår. Varmt välkomna allesamman.

Hoppas att ni på något sätt har möjlighet att fira jul med era nära och kära!

God Jul och Gott Nytt År!

Thomas

Skånska Luftvärnskårens Kamratförenings styrelse

Organisationsnr 802443-9559

Bankgironr 179-6275

Nils Ahlins gata 19, 271 39 Ystad

Ordförande Thomas Lantz
Tel. 0709-47 77 99
thomas.lantz@ystad.se

Skattmästare Lars Oddshammar
Tel. 0734-13 16 83
oddset@ystad.nu

Lv-FYRINGEN
Ansvarig utgivare Emil Sjörup
lvfyringen@lv4.org

Vice ordförande Bengt Jansson
bb.jansson@telia.com

Sekreterare Roland Jostrup
roland@jostrup.se

Veteranstöd Sven Hansson
sven-olof.hansson@telia.com

Registrator Jan-Olof Fridenman
Tel. 0411-145 40
registret@lv4.org

Ledamot Lars Persson
lars.persson@revinge.nu

Materialförvaltare Claes Malmberg
claesmalmberg321@gmail.com

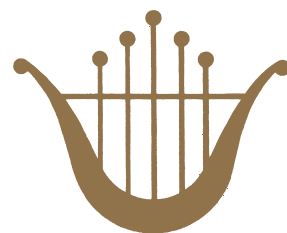
Webbmaster Curt Hansson
curt.hansson@kopingebro.com

Museiintendent Lars Norettoft
lars.norettoft@hotmail.com

Välkommen torsdagen den 8/12 till julvesper i S:ta Maria kyrka

– en tradition med
Hemvärnets musikkår i Ystad.
I år genomförs den som ett
samarrangemang med 120-årsjubilerande
Manskören Harmoni i Ystad.
Torsdagen den 8 december kl 19-21.

Välkommen lördagen den 17/12 till Husie med kyrkmarsch och Korum

Lv 4 Kamratförenings 70-årsjubileum avslutas som sig bör med kyrkmarsch och ett nostalgiskt Korum i Husie kyrka på riktigt ”Mårten Werner-manér”.

Vi samlas där gamla kasernvakten låg på Husieregementet i god tid före kl. 10.00 för att med Hemvärnets musikkår i täten prick kl. 10.00 avmarschera upp till Husie kyrka. Där blir det Korum precis så som vi minns det. Föranmälan, ser vi gärna och ring Sven Hansson 0708-587 037 eller mejla sven-olof.hansson@telia.com och berätta att du kommer, så att kyrkkaffet räcker till alla.

Välkommen torsdagen den 5/1 till Ystads Teater och Marinens Musikkår med Trettondedagsaftonskonsert kl 16

Medlem i Lv 4 Kamratförening får före ordinarie biljettsläpp fr o m den 29 november köpa!
Biljett (max 2 st.) till medlemspris kostar 240 kr. Buffé i Teatercaféet efter konserten kostar 260 kr.

Du bokar medlemsbiljett och buffé via länken:
<http://burl.nu/vxfhlm> • Lösenord: Lv4kamrat

Medlemsförmånerna kan även köpas över disk
På Ystads Turistbyrå – ange aktuellt lösenord.
Varmt välkommen!

Ordinarie biljettsläpp är den 5 december,
priset är 330 kr och Lustkortspriset är 275 kr.
Biljetter och buffé bokas på www.ystadsteater.se
i teaterns biljettlucka eller på Ystads Turistbyrå

Husieträffen 10 september 2016

70 år med Kamratföreningen

Falsterbro skjutfält – ”Så minns vi Falsterbro”

Under en av årets vackraste sensommardagar, lördagen den 10 september, samlades ett 60-tal av kamratföreningens medlemmar till den traditionella Husieträffen, som i år var förlagd till Falsterbo, numera före detta, skjutfält.

Kamratföreningens 70-årsjubileum har varit ett genomgående tema under året.

Kamratföreningen har genomfört/skall genomföra följande aktiviteter:

Januari- Ystad- trettondedagsaftonkonserten,
April- Malmö- högtidsmiddag på Rådhuset,
September- Falsterbo- Husieträffen,
Oktober- Ystad- kamratträff med teater,
December- Husie- korum i Husie kyrka.

Agne Andersson och Sven Törnqvist flankerar kamratföreningens ordförande.

Foto: Lennart Broberg

Träffen på Falsterbo före detta skjutfält planerades av Roland Jostrup, Sven Törnqvist och Agne Andersson på ett förtjänstfullt sätt.

Efter det att kamraterna samlats i matsalen på skjutfältet hälsade ordförande Thomas Lantz välkommen. Därefter följde utspisning av en välsmakande landgång och tid till mingel med kamrater som många inte hade träffat på många år.

Roland Jostrup i färd med förberedelser vid entrén.

Foto: Lennart Broberg

Jan-Åke Hillarp, välkänd naturprofil på Falsterbonäset, gav ett mycket intressant och uppskattat föredrag om naturen på och runt omkring Falsterbo före detta skjutfält.

Kön var lång till förtäringen, men inbjöd till att återupprätta gamla bekanskap. Här Lars Mårtensson, Lena Lantz och Bengt Bremer som avvaktar i bakre klungan, medan Ulf Mattisson, Gunnar Levin och Bengt Martinsson samspråkar i mitten. Thomas Olsson och Nils Jacobsson har snart fått tag i varsin landgång från Falsterbo kursgårds restaurang ”Havsnära”.

Foto: Lennart Broberg

Kaffet därefter, tillsammans med det traditionella wienerbrödet med gult i mitten, smakade mycket bra och med påfyllda batterier fick deltagarna lyssna till ett intressant föredrag om det gamla skjutfältet kryddat med anekdoter av Sven Törnqvist med hjälp av Agne Andersson. Bland annat berättade Sven om att man på 1950-talet genomförde luftmålskjutning med 20 mm lvakan från järnvägsvagn. Ingvar Wennerlund och Sture Svantesson, som båda var med på träffen, hade själva varit med om detta. Ordföranden tackade föredragshållarna och överlämnade en liten gåva.

Det fina vädret inbjöd verkligen till att för en stund lämna gamla matsalsbyggnaden och bara flanera lite på heden och minnas lite skjutplatser, nu utökat med kunskap från Jan-Åke Hillarps föredrag om naturreservatet. Eilert Svensson, Bengt Bremer, Jan Lundblad, Per-Olof Knutsson och Bengt Jansson, varav flera gamla kurskamrater till kamratföreningens ordförande.

Foto: Lennart Broberg

Agne Andersson framförde att de som normalt brukade hålla i de traditionella Husietträffarna med ålderns rätt av sagt sig detta i framtiden och ställde frågan – skall vi fortsätta verksamheten?

Sven Hansson avslutade med att göra reklam för ett kommande event – nämligen kyrkomarsch med korum i Husie kyrka den 17 december, varvid han uppmanade alla närvarande att ställa upp på detta. Korumet kommer att avslutas med kyrkkaffe i ”våra gamla lokaler på regementsområdet”.

Avslutningsvis gavs möjlighet att göra en liten rundtur till fots ute på gamla skjutfältet för att se hur

Sven Olsson demonstrerar åskådligt hur Sundvalls mätkäpp användes.

Foto: Lennart Broberg

dagens fält ser ut. Många gick ut och tittade på de gamla pjäsplatserna, de gamla eldledningsplatserna med mera. Intressanta samtal uppstod spontant då det diskuterades om hur vi sköt, var vi sprängde, var vi kastade handgranater och så vidare.

Framåt eftermiddagens slut var så det hela över och deltagarna kunde åka hem med många intressanta tankar och nya minnen från Falsterbo, före detta, skjutfält.

*Vid pennan/ Bengt Jansson
(första övernattnings på skjutfältet i augusti 1966)*

***Värva eller bli medlem
i Kamratföreningen!
Engångssumma 500 kr
på bankgiro 179-6275
och ange ditt
namn eller företag.***

Höstträffen i Ystad – Förväntansfull publik

Sitter som ett stort, stort frågetecken.
Hur kan skådespelarna i "Den sympatiska
Mr Wilson" vara så bra? En OSCAR.
Lilian

Tack för en trevlig kväll med god mat!

- 1 Genial scenografi
- 2 Fin koppling mellan pjäs och tavlan med danska språket dessutom.
- 3 Bra historiebeteckning från 50 talet.
- 4 Härlig musik
- 5 Dråplig påkläderska och ljudlig operasångerska.

Mvh Georg

Tänk att vi i teaterstaden Ystad innanför museets entré, fick beskåda en teater om redaktionen på Se. Temat var nostalgiskt, men vi äldre log i mjugg, ty vi mindes ju som igår vartendaste dugg. Härlig nostalgi i form av sång och musik, gladda nog samtliga i vår publik. Om än först reportage och kidnappning i en salig röra, fick vi till sist Emils fina danska höra, innan allt slutar som sig bör, med kärlek (om än i ombytt roller) när vår Emil förför.

Mvh Sven H.

Äntligen dags för kamratträffen med teater. En kväll med god mat och goda vänner varvat med underhållning av Mr Wilson och gänget. Citerar ur dikten Sven Duva: "Släpp ingen djävul över bron....." - Men Emil hade smugit sig över vår skånska bro och lärt sig grannlandets dejliga språk.

Hälsningar Maj-Britt Melin

Nostalgiska minnen från efterkrigstiden kryddat med god förtäring i pausen och efter föreställningen tillsammans med gamla kollegor och vänner. Underhållning av glada entusiastiska amatörer i gammal miljö. Tack för en trevlig afton.

Karin o Bengt Martinsson

Linnea Lunqvist, alias Hubinette bättrar på sminket.

Senaste teaterpjäsen på Ystads Militärhistoriska Museum

Bakom kulisserna till Den sympatiska Mr Wilson

Text och foto Lars Ransheim, pjäsförfattare till "Den sympatiska mr Wilson"

Märta Hari talar med grannen till Mr Wilson. Lena Stiberg och Carina Björk. En animerad diskussion med språkförbistringar uppstår.

Den danske direktören Eric Wiberg och den bedagade operasångerskan Carolinas påkläderska. Spelade av Emil Sjørup och Carina Björk. Replikövningar och inlevelse.

Operadiva och glasklirrare av högsta klass vid hennes höga C - Annette Jarl, som Carolina - klippt och skuren för den rollen.

Först var det Majorens dotter 2014, sen Jul hos Majoren 2015 och nu i höstas Den sympatiska Mr Wilson. Alla tre med den utmaningen det innebär att spela på öppen scen, där skådespelarna som inte är i fokus, gömmer sig någonstans.

Pjäserna skrivna för scenen

Vi har lyckats med detta tack vare publikens kreativa förmåga att tänka bortom den statiska miljö som officersmässen utgör. Ystads Militärhistoriska Museum bidrar med sin inramning till en mycket speciell känsla för publiken. De tre nämnda teaterpjäserna är skrivna just för denna scen. Det ska tilläggas att stiligare scen får man nog leta efter.

Uppskattat inslag

Vi tar en liten titt bakom kulisserna. Att spela teater på museet är ett uppskattat inslag som gör att museet lever mera än under sommarmånaderna då det är öppet dagligen. Vill också nämna att Årtor och Berättelser med ärtsoppa och pannkakor också bidrar till ett liv bortom sommarmånaderna.

Karaktärsformning

Manusarbete och repetitioner går hand i hand med klädval och karaktärsformning av de olika skådespelarna., där varje roll är skriven för just den skådespelaren.

Gruppbild och affisch

När manuset var klart var det första som gjordes – en gruppbild till affisch, A5 blad och övriga trycksaker. Jag vill i detta sammanhang särskilt nämna Ystad-Tryck som ställt upp med allt tryckt material. Även till de fejkade SE-löpsedlarna. Tack ska ni ha. Utan er insats hade ensamblen varit hänvisade till enkla hopkopierade infobladd med klammer. Reklam för pjäsen har gjorts via sociala media och Ystads Bokhandel har utgjort en viktig del vad det gäller biljettköp.

En mängd rekvisita hittade vi på museets vind – den fantastiska telefonväxeln, fler telefoner, även chefredaktörens åldrade och fina skrivbord, diverse stolar och andra bord.

Improviserad sminkloge

Skådespelarnas omklädningsverkstaden där kaffekokarna fanns och ett större rum på vinden, gjorde det hela ganska smidigt trots avsaknad av riktig sminkloge. Vanligtvis fanns alla skådespelarna på plats för smink och påläsning av manus ungefär en timma före föreställning. Många av publiken var också tidigt på plats, men de fick snällt vänta i stora hallen. Insläpp en kvart före föreställning.

Smarta kulisser

Alla scenbyten måste fungera. Smarta kulisser som rullades in fick föreställa operasångerskans och familjen Cronhjort-Larssons lägenheter. Svarta sammetsdraperier gav dramatik åt ytterligare scenbyten där bl.a journalisten Märta sitter kidnappad.

Stämning på scen

Belysningsmässigt kunde vi med hjälp av lånade strålkastare skapa flera olika stämningar. Exempelvis det varma ljuset när vi befinner oss hos familjen Cronhjort-Larsson där pappa och dotter sjunger But I love You Daddy.

Namnbyte av vikt

I en humoristisk scen träffar journalisten Märta en granne till Mr Wilson. Grannen vet en del om Mr Wilson. En sympatisk herre som håller sig för sig själv. Som spion under Andra Världskriget har han lärt sig att hålla låg profil. Har dessutom bytt namn från Henry Banks till moderns flicknamn Wilson – därav pjäsens titel.

Fotografen Inge Bra läser på sin roll. Spelad av Marcus Ransheim. T.v. Tidningen SE:s chefredaktör Carl, spelad av Jan-Åke Stenfeldt.

Linnea Lunqvist, Emma Frense, Lena Stiberg och Julia Öhrström-Grönlund i sminket.

Hjälp i köket av Matthias Ransheim som spelar Nils-Erik på redaktionen och Roland Jostrup från Kamratföreningen.

Teaterdramatik. En kidnappad och bunden Märta Hari som spelas av Lena Stiberg.

Från Jämtland till Skåne i höstens färger

Älgpass vid en skogsväg i nordvästra Jämtland.

Lennart Brobergs berättelse om älgpass, riktiga och mekaniska fåglar och naturupplevelser både från Jämtland i vacker höstskrud och ned till Skåne visar en passion för vad som känns som en lisa för ögat.

TIDIG SÖNDAGSMORNING på älgpass i nordvästra Jämtland avtecknar sig den begynnande hösten med en stillhet som medger tid till ro och eftertanke. När du läser detta ligger kanske ett snötäcke som gör det hela extra vackert.

Väl på plats utnyttjades möjligheten att ta del av den gryende dagens skiftningar. Efter några timmar avbröts jakten och jaktlaget samlades för utplacering av nya jakttorn.

Nyfiken på Linköping

Nästkommande söndag påbörjades återfärden längs Indalsälvens norrsida mot Sundsvall och påföljande dag mot Eskilstuna. Återbesök i Linköping hade planlagts då nyfikenheten på staden och

Vy över Tåkern med Omberg i bakgrunden.

domkyrkan uppstod någon vecka tidigare vid beivrandet av Flygvapnets uppvisning med anledning av 90-årsfirandet. Det var bl.a imponerande syn att se fyra JAS 39 Gripen och ett av Flygvapnets Herculesplan för lufttankning.

Naturum Tåkern och Vattenriket

Radio Östergötland sände ett program om Tåkern och det sedan några år tillbaka nybyggda Naturum. Den nyfikenheten tog överhanden och inte alltför långt ifrån E4:an finns denna tilltalande

Flygvapnets Hercules förbereder "lufttankning" av JAS 39 GRIPEN. Kallas på fackspråk för In-flight refueling och gör det möjligt för flygplan att i princip stanna i luften nästan obegränsat under militära operationer.

Th. Nybakat bröd, höstens skörd och nyhuggen ved - ett vackert stilleben vid Everöds flygplats.

fågellokal. Såväl byggnationer som natur i skön harmoni. Framåt kvällen nåddes skånska gränsen och med Naturum Vattenriket inom synhåll. Ett kort uppehåll vid välkänt övningsområde – flygplatsen Everöd – där bordet med höstens produkter fanns uppdukade och snart nog var vi åter i Hedeskoga.

*Text och foto
Lennart Broberg*

Ett mejl kom till redaktören i rollen som ordförande för Ystads Militärhistoriska museum:

”Vi har några gouacher som är målade av en konstnär med signaturen NETTEL. Jag tror han hette Nettelblad. Min far och min svärfar låg under kriget vid Lv 4 i Malmö på nuvarande museet, där även Nettel lär ha legat. Vi undrar om det är intressant för museet att överta dem?”

Ann och Lars Radelius”

Självklart! Vi ordnade ett möte och jag bad Lars berätta mer. Här kommer hans berättelse: Jag är född 1941 och min far var under större delen av kriget inkallad och låg förlagd vid gamla muséet i Malmö. Där var basen och pjäserna stod bl a uppställda vid Ribersborgsstranden. När jag blev lite äldre och var ute på promenad visade min pappa var pjäserna stått - det fanns cementplattor kvar alldeles vid sidan om cykelbanan där tåget mellan Malmö C och Limhamn gick. På andra sidan låg Ribershus - Malmös första höghus och på översta våningen bodde den tyske konsuln som påstods ägna sig åt signalering till sina kollegor på andra sidan sundet.

På min pappas kompani fanns en kamrat som ägnade sin fritid åt att måla olika tavlor. För att dryga ut den knappa dagpenningen erbjöd han sina alster till kollegorna på kompaniet. Motiven var klart inspirerade av verksamheten och tidens allvar!

Min far förvärvade ett antal och under hela min uppväxt hängde de i vårt hem i en trappa - varje dag passerade jag dem flera gånger. Nu på gamla dar och i samband med flytt till bekvämare boende så blev tavlorna över. Vad göra? Ungarna uppskattar dem säkert inte - auktionsvärde - nej knappast.

I samband med ett föredrag, Ärtor & Berättelser, som fru Burman (aktiv lotta från Simrishamn) tog min fru och mig med på fick vi inspirationen att erbjuda verken till muséet. De har ju direkt anknytning till verksamheten och att jag själv gjorde rekryten vid I7 - P7 underlättade beslutet.

Mina egna hågkomster från kriget är att huset där vi bodde på gamla väster, försågs med mörkläggningsgardiner och källarfönstren fick betongblock framför sig. En natt när mina föräldrar var borta gick flyglarmet och jag blev av barnvakten inföst i en mörk garderob. Troligen var barnvakten mycket mer uppskärad än jag och det är väl därför minnet finns kvar.

Ett annat minne från tiden är den bomb som ett flygplan tappade i Malmö i Kungsparken vid det sk kärret invid nuvarande Kronprinsen. Platsen är utmärkt med en sten och den passerades ofta förr när jag befann mig i parken.

Lars Radelius

Här nedan en av gouacherna från Lars och på högersidan en annan tavla av konstnären med dess sammanhang på baksidan - någon som känner igen gåvosignaturen från 1965?

"SLÄPP INTE IN HONOM FÖRRÄN HAN SÄGER JAKOB."

Titel. Besöksbesök i malmö 1940-41

Plats. Änkholmen (2. terr. lövatt). Ch. Kapten Reuterswärd (res)

Huvudperson. Major Jakobsson (dusch).

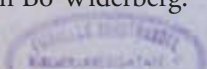
Lage. Dusch impeterna på matten. Båttch har utfärdat internt lövord - "Röle - Jakob". Majoren anser sig vil spören i posten med "Röle" vilhet majoren varken kan kalla inll) fösta. Båttch utkallas av svordomur och skrik från majoren, arnygg från till posten och yttan det som säges på framvidan, varpi han visar sig till-baka i mörket.

Vårda dag som räfst- och rättarting; sänt kundel Jakob !!

Fakta om konstnären: Ejnar Nettelbladt, född 1904 i Söderhamn, död 1965 i Malmö, var en svensk konstnär, skämttecknare och filmarkitekt. Han har bland annat gjort konstverk i färgat glas i svenska kyrkor. Han har gjort mosaiken Laxtrappan på Lorensborgs torg i Malmö. Han gjorde också 1963 filmarkitekturen till filmen Kvarteret Korpen. Ejnar Nettelbladt är också känd för den absurda monologen "Den extra kraften" från radioprogrammet Blå tummen, utgiven 1974 på Lasse O'Månssons album Lasse O'Månsson avslöjar Mitzi Gaynors hemliga liv. Ejnar Nettelblad var från 1930 till sin död gift med konstnären Maja Bergström (1907-1966). Deras dotter Vanja (född 1934), har varit gift med regissören Bo Widerberg.

30/6 1965

Gåva till L 4
officersmäss från
Ejnar Nettelbladt

Här inleder vi en serie artiklar om några svenska spioner under "Kalla kriget". Källforskning och författare är Johan Ahlberg, elektronikingenjör och gymnasielärare, specialiserad på teknik och kriminalhistoria. Johan har under några år intresserat sig för spioner och underrättelseverksamhet. Kuriosa är att Johan även har forskat en del i magihistoria och falska medier. På bilden håller Johan en MINOX kamera – samma som Wennerström använde. En särskild installation kommer under vintern att iordningställas på Ystads Militärhistoriska museum.

Spionöversten, Kodnamn "Örnen" – Stig Wennerström (1906-2006)

Den 20 juni 1963 skyndar en reslig vithårig man över Riksbron i Stockholm, när två män raskt närmar sig. Männerna identifierar sig som poliser och säger "Överste Wennerström ni är anhållen!"

Wennerström var överste i flygvapnet och arbetade på staben med tillgång till hemlig information. Under 1950 talet tjänstgjorde han som flygattaché i Moskva och därefter i Washington. Med en dry Martini i handen umgicks han flitigt i diplomatkretsar, gärna med ryssar, och hade troligtvis bedrivit spionage för sovjetunionen sedan 1946. När Säkerhetspolisen i början på 60 talet började misstänka Wennerström, visade det sig mycket svårt att övervaka honom och hans villa i Djursholm.

Wennerström var otroligt kallhamrad och kunde hämta ut sekretessbelagda handlingar rörande en stor del av det svenska försvaret, såsom organisation, mobiliseringsordningar, krigsplaner, stridsledningssystem (stril 60), stridsflygplan och robotsystem.

När Säkerhetspolisen avlyssnade Wennerströms telefon, hörde de hur hans dotter berättade om att "Pappa har en märklig radio". Säkerhetspolisen gör en förfrågan till Wennerströms hemhjälp Carin Rosén om hon kan hitta något material i bostaden. Carin har länge misstänkt Wennerström men visste inte vem hon skulle vända sig till. Carin kan berätta om en mystisk man som har egen nyckel och utan att presenteras sig går in i Wennerströms skräpkammare. Vad mannen, som senare kallas för MR X, gör inne i kammaren vet hon inte. Vid senare husrannsakan konstaterades att Wennerström hade inköpt en Hallicrafter kortvågsradio, som han använde för att

ta emot kodade meddelanden. Man fann även en Minox spionkamera, med vilken Wennerström troligen fotograferade en del av de totalt ca 20 000 dokument, som hade överlämnats till Sovjetunionen.

I villan, bland kutterspånerna på vinden, hade Wennerström gömt 10 exponerade filmrullar. Carin hittade filmrullarna på vinden efter att hon sett kutterspån på golvet nedanför vindsluckan. Hon överlämnade 2 filmrullar till Säkerhetspolisen, som misslyckades med framkallningen av de sovjetiska specialfilmerna. Man tvingades kalla in en expert, som efter tre och ett halvt dygn hittade rätt metod.

Filmrullarna visade sig innehålla hemligt material. När filmerna med de fotograferade dokumenten visades för Wennerström erkände han, men förnekade samtidigt bestämt att hans spioneri varit riktat mot Sverige.

Då nyheten om Wennerströms spioneri sprids i media efter gripandet den 20 juni 1963 chockas Sverige. Wennerström hade planer på att fly utomlands samma kväll. Han sätts under polisbevakning, men lyckades trots det försöka begå självmord med sömntabletter. Rättegången hålls bakom lykta dörrar och Wennerström åtalas på inte mindre än 160 punkter.

Wennerström döms till livstids straffarbete, som senare ändras till 20 års straffarbete. 1974 benådades Wennerström, 68 år gammal. Han skulle leva i ytterligare drygt 31 år som en fri man.

Totalt beräknas Stig Wennerström ha fått cirka 490 000 kronor av Sovjetunionen i agentlön. Det var ingen jättesumma, inte ens på den tiden, men ändå ett viktigt bidrag till en familj, som levde över sina tillgångar. Wennerström hade troligtvis en okänd summa pengar inestående hos sina uppdragsgivare tillsammans med sovjetiska militärordnar.

Skadorna på Sveriges försvar blev enorma. Motivet är en gåta. Själv hävdade han hela tiden att han ville "bevara världsfreden" genom att ge Sovjetunionen uppgifter som skulle utjämma skillnaderna mellan de båda supermakterna

Nedskjutningen av en Douglas DC-3

I början av 50-talet hade Sverige, trots neutralitetsförklaringen, ingått ett hemligt avtal med USA och England om utbyte av signalspaningsdata. I gengäld skulle Svenska Försvaret tillåtas köpa in avancerad amerikansk försvarsutrustning.

Ett plan av typ DC-3 var utrustad med avancerad amerikansk signalspaningsutrustning och genomförde regelbundet topphemliga flygningar över Östersjön. Ombord på planet den 13 juni 1952 fanns åtta besättningsmän, fem från Försvarets radioanstalt (FRA), två från Flygvapnet, samt en flygmekaniker. Klockan 11:08 rapporterade navigatören planets position, klockan 11:23 kom ett anrop som snabbt dog ut. DC-3:an försvann spårlost.

Tre dagar senare deltog två svenska militära sjöräddningsplan, av typ Catalina PBY-5, i sökandet efter den försvunna DC-3:an. Ett av planen besköts av sovjetiskt jaktflyg och tvingades att nödlanda. De fem besättningsmedlemmarna kunde räddas av det västtyska fraktfartyget Münsterland. Senare hittas en sönderskjuten räddningsflotte tillhörande DC-3:an, men inga överlevande om-

bord. På flotten finns rester av ammunition från en sovjetisk MiG-15. Sovjetunionen förnekade all inblandning i DC-3:ans försvinnande. I många år levde de anhöriga i ovisshet och hoppades att besättningen en dag skulle komma hem igen.

År 1956, då den sovjetiske ledaren Nikita Chrusjtjov träffade Sveriges statsminister Tage Erlander, erkände Chrusjtjov att sovjetiska jaktplan hade skjutit ner DC-3:an. Denna information offentliggjordes dock inte till allmänheten eller till de anhöriga. Först 1991 tillkännagav Ryssland officiellt, att planet skjutits ner av ett sovjetiskt jaktflygplan av typ MiG-15. I det ryska offentliggörandet, som godkändes av president Boris Jeltsin, sades att DC3:an inte kränkt sovjetiskt territorium.

Den 10 juni 2003, hittas DC-3:an på internationellt vatten utanför Fårö. I skrovet finns grova skotthål. Miss-tankar har riktats mot Wennerström, att han skulle ha lämnat information om signal-spaningen till Sovjetunionen och därmed orsakat nedskjutningen.

Ombeväpning av luftvärnet – Insatsförmåga Luftvärn

Mj Johan Kämpe, stf chef Luftvärnets Stridsskola

Luftvärnet är just nu inne i en intensiv utvecklingsperiod. Luftvärnet ombeväpnas med mer kvalificerade luftvärnssystem.

Men vad är det egentligen som är på gång?

Jo, inom tre år så påbörjas utbildning med modifierad befintlig lv materiel, bl a ny eldenhet samt ny ledningscentral för strid mot luftmål.

Till detta så införs även just nu nytt ledningssystem i **FM (FMLS – Försvarmaktens ledningssystem)** vid **Lv 6**. Detta system kommer att ersätta dagens **TS 9000** och bygger på **IP-trafik**.

Materielprojekten är igång och industrin är på väg att påbörja leverans av system.

Efter starten av **IF Lv - Insatsförmåga Luftvärn** så har regeringen även kravställt ny luftvärnsförmåga med ännu längre räckvidd, benämnt **MR Lv (Medelräckviddigt Luftvärn)**.

Denna nya förmåga skall vara operativ inom ett decennium, men ha **IOC (initially Operational Capability)** senast under 2020. Detta stora materielprojekt är ännu inte beställt, men omfattande förberedelser genomförs vid **FMV** med stöd av **Försvarmakten** (främst med personal ur **LvSS**).

Vad är det då som har drivit fram denna omfattande utveckling av luftvärnet?

Egentligen är det ett långsiktigt arbete med genomförda studier som har legat till grund. I dessa studier har dagens och morgondagens hotbilder samt behovet av luftvärn analyserats. Detta har tydligt visat behoven av att ersätta våra befintliga lvsystem med mera kvalificerade.

IF LV

Materielprojektet **IF Lv (insatsförmåga luftvärn)** är beställt och under produktion vid industrin. Ingående industrier är numera **SAAB, DIEHL och BAE**. **SAAB** levererar inom detta projekt bl a en ny ledningscentral (**LvC**) som har funktionen leda strid mot luftmål. Det är beställt 2 stycken och dessa ska placeras vid respektive lvbataljon.

Dessutom kommer **SAAB** leverera ett nytt måldata-protokoll benämnt **LvM** som är bäraren av måldata-information inom luftvärnsbataljonen. Detta ersätter dagens **LvMåds** och **LvMåds BIS** protokoll.

Det nya IP-baserade ledningssystemet innebär många nya möjligheter. Inom bataljonen kopplas alla luftvärnsenheter ihop och information flödar mellan enheterna.

Informationssystemet kommer att kunna hantera hemlig information och detta är en stor fördel jämfört med dagens system. I framtiden kan vi skicka hemlig information eller order mellan alla luftvärnsenheter.

SAAB tar också fram fyra nya luftvärnsapplikationer;

- Stridsledningsapplikation
- Planeringsapplikation
- Utvärderingsapplikation
- Uppföljningsapplikation

Dessa applikationer är i grunden likadana i alla lvenheter vilket ger en positiv överspridning inom bataljonen.

LvC

LvC är luftvärnets kommande luftvärnscentral. Syftet med denna är att bättre kunna stridsleda och förbandsleda luftvärnsförband och luftvärnsenheter.

LvC är en 3-1 container, dvs en utfällbar container som består av två delar, en del för stridsledning och en del för förbandsledning.

I stridsledningsdelen finns plats för fyra operatörer som genomför strid mot luftmål. **LvC** är också den interoperabla noden i den kommande luftvärnsbataljonen med **länk 16** som grund. Via **länk 16** kan bataljonen få information från en eventuell utländsk partner som också använder **länk 16** alternativt få luftlägesbild från svensk StriC.

EldE 98

Bild: DIEHL BGT

Luftvärnet får ett nytt luftvärnssystem, benämnt **EldE 98**.

Systemet är i grunden uppbyggt kring den befintliga jaktroboten **IRIS-T**. Denna jaktrobot finns sedan några år operativ i **Flygvapnet**.

Eldenheten bärs av en ny bandvagn, **Bv410**. Denna bandvagn har nyligen leverats till Försvarmakten och är en vagn med hög rörlighet och ett bra skydd. Bandvagnen levereras till Försvarmakten i fyra versioner där luftvärnet kommer använda Logistikvarianten.

Tyska industrin **DIEHL** levererar en lavett för **EldE 98** med tillhörande robotar som placeras på logvariantens bakvagn.

En **lvtrupp 98** kommer bestå av 9 soldater som utöver stridsledningsbandvagnen kommer att bestå av en trupptransportvariant av **Bv410**.

IRIS-T roboten är en modern IR-jaktrobot som nu ska verka som luftvärnsrobot. Räckvidden är ungefär dubbelt så lång som dagens **70-system** och med fördelen att den har H24 kapacitet. Lvsystemet verkar i två moder, **LOBL** och **LOAL**.

LOBL (lock on before launch) innebär att eldledaren låser roboten på målet innan avfyring.

LOAL (lock on after launch) innebär att eldledaren med tillgänglig **3D-måldatainformation** avfyrar roboten mot ett anvisat mål. När roboten kommer inom räckhåll för dess **IR målsökare** kapacitet så lå-

ser roboten på målet och går sedan helt autonomt mot målet.

Robotarna avfyras vertikalt och innebär att vid **LOAL** kan eldenheten gruppera i betäckt terräng och i skydd. Detta är en positiv nyhet för luftvärnet som med dagens system är vana att stå på höjder med krav på fri sikt mot målet.

Fyra robotar är placerade vertikalt på balkar och kan i snabb takt avfyras mot fyra olika mål. Robotarna låser på målet och går sedan helt autonomt mot anvisat mål. Robotarna har mycket god svängprestanda vilket ökar träffsannolikhet.

Robotarna är cirka tre meter långa och väger nästan 90 kg. Robotarna är identiska med de som Flygvapnet disponerar och kan således omdisponeras inom flygstridskrafterna vid behov.

EldE 97

Bild: Johan Kämpe

EldE 97 systemet som just nu genomgår livstidsförlängande åtgärder kommer också ingå i framtidens lvbataljon. Systemet ska emellertid ersättas av nytt luftvärnssystem (**MR Lv**) de kommande åren och är den komponent som minst modifieras inom projektet **IF Lv**.

EldE 97 blir dock en fullvärdig medlem med ny ledningsterminal i **StriE 97** och med förmåga att ta emot mål via **LvM**.

Sensorer

Dagens **UndE 23** får nytt ledningssystem, ny stridsledningsapplikation och möjlighet att ta emot och skicka information med **LvM**.

Radarn i sig uppgraderas inte utan detta ligger längre fram i tiden.

En nygammal medlem i bataljonens sensorpark är **Ps91**. Denna modifieras från att tidigare ingått i **EldE 90** som eldledningsradar. **Ps91** kommer precis som **UndE 23** få förmågan att utöver inhämtning även delge sin luftlägesbild in i bataljonens gemensamma luftlägesbild.

Ps91 kommer också ha förmågan att skicka underättelser direkt till skjutande eldenhet. Fördelar med **Ps91** är såklart dess rörlighet och förmåga att framrycka i väglös terräng.

Bild: Fredrik Svanström

Nya förmågor

Vad blir då de främsta effekterna av **IF Lv**?

- Luftvärnet får ett nytt kvalificerat luftvärnssystem med längre räckvidd än dagens rn 70 system, god småmålskapacitet samt mörkerförmåga. Med småmålsförmåga menas möjligheten att bekämpa vapenlast, t ex inkommande kryssningsrobotar mot ett skyddsobjekt. Eldenheten får dessutom bättre rörlighet med förmåga att framrycka i väglös terräng.
- Bataljonerna utrustas med en kvalificerad interoperabel ledningsnod för strid mot luftmål.

Vi behöver bli fler till stöd för utgivning av Lv-FYRINGEN. Betala in 1946 kr till bankgiro 179-6275 och ange ditt namn eller företag.

Kallelse till Kamratföreningens årsmöte i KFUM-huset, Ystad, den 18 februari

MÖTESPLATSEN
KFUM-HUSET
kfumystad.se • Björnstjernegatan 18, Ystad

Allt under ett
& samma tak

Samling vid Militärhistoriska museet kl 11.00 gemensam promenad
Jan-Olof Fridenman kåserar om kasernernas omvandling till bostäder
Per Berg orienterar om KFUM-huset och dess verksamhet
Årsmötet börjar kl 12.00 och därefter landgång med öl/vatten
Landgångsanmälan till registret@lv4.org 100 kr betalas på plats

KFUM-Huset | Scoutkår | KFUM Basket | Parkour | Stallgården | Kick | Y-Movie | Tjejgruppen! | LAN | Y-Camp
Kanut | Lägggården | Kalas & Bus | Event & Teambuilding | Aktiv Sandskog | Kulturräm | Slöjdarna | Frisbeegolf
F.B.C | Sommar-teatern | Naturskyddsföreningen | Rädda Barnen | Björnungarna | Ur & Skur

Lv4 i USA och Kanada

– Stefan Jönsson berättar

Råkade på Ph Dr Patrik Goede från FOI i samband med en FMV konferens på West Point utanför New York. När Patrik tog fram sin laptop fanns ett klistermärke "Skånska Luftvärnsregementet" i väldigt fint skick på locket. Patrik som är skåning och gjorde värnplikten på A3 berättade att han hittade en hel bunt med märken i en trälåda i ett gammalt förråd som skulle tömmas på Grindsjön, en FOI anläggning utanför Stockholm. Han föll för den skånska gripen och satte märket på datorn som följer honom varje dag. Någon som vet hur buntens klistermärken hamnade just där?

Jag har även förmånen att vara sidoackrediterad Försvarsattaché till Kanada och vid min första dit och till konsulkonferensen i Ottawa (alla honorärkonsuler samlas för uppdatering) i slutet på oktober visade sig att Svenska handelskammaren i Kanada har en Lv4:ing som ordförande, Lennart (Len) P Klaine, som gjorde värnplikten i Malmö.

Han skrev så här efter mötet: Att göra värnplikten på Lv 4 var en mycket positiv tid i mitt liv. Inga bekymmer, god mat, Work out varje dag samt en god natt sömn! Och ibland fick man åka hem på helgerna! De befäl som jag kommer ihåg är; Kapten Lundquist, Löjtnant Karlsson och Kapten Gustavsson. Jag tror att det måste ha varit antingen 1971-1972 eller 1972-1973.

*Goda vitsord som alltid!
Hälsar Stefan*

Medlemmarna i 1946-klubben är nu:

Nr 1	Per Samuelsson	Nr 18	Bo Ericson	Nr 35	Lars Mårtensson
Nr 2	Peter Carlin	Nr 19	Erik Wikman	Nr 36	Ystadrevyn
Nr 3	Bo Hjalmarsson	Nr 20	Lars Rudbert	Nr 37	Bertil Nilsson
Nr 4	Crister Sternig	Nr 21	Hans Nilsson	Nr 38	Staffan Sundbom
Nr 5	Joakim Jardenberg	Nr 22	Torsten Granlund	Nr 39	Åke L Möller
Nr 6	Ingemar Johansson	Nr 23	Ingemar Hallingström	Nr 40	Sven Hansson
Nr 7	Börje Tullsson	Nr 24	Christer Ekström	Nr 41	Stig Holmqvist
Nr 8	Ystad-Tryck AB	Nr 25	Vännerna från Husie	Nr 42	Gert Jeppsson
Nr 9	Ingvar Johansson	Nr 26	Hans-Göran Künkel	Nr 43	Lennart Ahlberg
Nr 10	Paul Lindström	Nr 27	Avliden	Nr 44	Sven Olsson
Nr 11	Sparbanken Syd	Nr 28	Thomas Lantz	Nr 45	Ulf Jeppsson
Nr 12	Arne Larsson	Nr 29	Erik Claesson	Nr 46	Göran Holmberg
Nr 13	Emil Sjörup	Nr 30	Carl Otto Rydner	Nr 47	Rolf Danielsson
Nr 14	Lennart Backe	Nr 31	Göran Rydner	Nr 48	Thomas Claesson
Nr 15	Ingmar Ljunggren	Nr 32	Avliden	Nr 49	Blir det du...
Nr 16	Per Evert Nilsson	Nr 33	Lennart Ljungfelt		
Nr 17	Ulf Lennerling	Nr 34	Karl-Axel Ahlgren		

Posttidning B

Skånska Luftvärnskårens Kamratförening
Nils Ahlins gata 19
271 39 Ystad

Porto
betalt

Vi gratulerar

01 dec	Per Strömblad	YSTAD	60
11 dec	Sven Nordbeck	YSTAD	85
12 dec	Kjell Tibemo	HÄSSELBY	90
12 dec	Krister Wahlgren	FALSTERBO	80
15 dec	Gert-Inge Jönsson	YSTAD	60
17 dec	Matts Johnsson	YSTAD	65
18 dec	Roland Sjögren	YSTAD	70
18 dec	Knut Persson	SKURUP	70
27 dec	Roland Lennstrand	ÅKARP	75
29 dec	Gun Schmidt	KLAGSTORP	80
30 dec	Crister Sterning	YSTAD	75
01 jan	Christer Holm	BEDDINGESTRAND	70
02 jan	Hans G Pettersson	MALMÖ	65
03 jan	Birger Hertzmann	KORSBERGA	70
06 jan	Alf Persson	NÖDINGE	70
09 jan	Karin Linander	VÄXJÖ	80
14 jan	Bo Anselmsson	TRELLEBORG	70
15 jan	Börje Persson	MALMÖ	70
15 jan	Åke Gustafsson	GLEMMINGEBRO	70
18 jan	Sven Sehag	SKARA	85
18 jan	Ove Hagmann	ARLÖV	90
21 jan	Ulf Tegle	OXIE	70
24 jan	Göran Rode	MALMÖ	75
24 jan	Greger Nyström	NYKVARN	70
26 jan	Kjell-Åke Wihlborg	LUND	70
29 jan	Anders Murath	YSTAD	60
01 feb	Hans Sternerup	KARLSBORG	75
03 feb	Hans Hultin	KARLSBORG	90
06 feb	Bengt-Olof Nygren	VÄXJÖ	75
09 feb	Lars-Åke Kristensson	YSTAD	65
11 feb	Göran Larsson	YSTAD	60
12 feb	Fredrik Nyberg	YSTAD	80
14 feb	Ingemar Wisbrant	LUND	85
21 feb	Bo Hjalmarsson	ENEBYBERG	60
07 mar	Per-Olof Ekholm	NYKVARN	60
13 mar	Nils Svensson	LJUNGBYHED	85
16 mar	Jörgen Thulstrup	ÅKERSBERGA	80
16 mar	Ingvar Jönsson	BRAÅS	80
21 mar	Hans Lindell	ABBEKÅS	75
23 mar	Göran Tränk	NÄSSJÖ	75
23 mar	Sven-Erik Wikman	YSTAD	95
24 mar	Nils Malmqvist	ÖREBRO	85
24 mar	Karl-Axel Ahlgren	VELLINGE	90
27 mar	Bertil Åberg	HELSINGBORG	80
30 mar	Bengt-Arne Persson	VARBERG	90